

ERKKI-GENNADI HANNOLAINEN – 80

Erkki-Gennadi on ise kirjeldanud oma elu esimesi aastaid alljärgnevalt. Ta sündis 13. juulil 1941. aastal Ingerimaal Vellankontu külas, mis paiknes Leningradi oblasti Lomonossovi rajoonis. Teises maailmasõjas, alates septembrist 1941, hüvitasid Vellankontu küla Saksa okupatsioonivõimud. Sõjaolukorra tõttu nälgis 1941/42. aasta sü-

gistalvel kogu küla elanikkond, kellest enamus kuulus "Trud i Sila" kolhoosiperede hulka. Kuna Vellankontu küla oli võetud nn rindekülade nimistusse, siis seoses rindeolukorra teravnemisega evakueeriti 1943. aasta septembris kogu küla elanikkond saksa sõjaväevõimude poolt rindejoonest kaugemale – sakslaste okupeeritud Eesti Vabariigi piiridesse. Ajutisteks peatuspaikadeks Eestis olid kogumis- ja karantiinlaagrid Tapal ja Kloogal ning samuti Paldiski sadam. Oktoobrikuu lõpupäevil viidi Soome laevaga "Virgo" evakueeritud Paldiskist Soome Vabariiki Turku kogumislaagrisse. Sealt järgnes evakueeritute teekond Nastola karantiinlaagri kaudu Savonlinna, kus Soome ametivõimude poolt toimus meie pere (minu ning minu ema, vanaema ja tädi) määramine uude elukohta – Säämimki valla Liistonsaare Jatkola tallu, kus elati kuni 1944. aasta detsembrikuuni. Minu isa oli juba sõja alguspäevadel mobiliseeritud Nõukogude Armeesse. Sõja lõppemisel tuli vastavalt Soome Vabariigi ja Nõukogude Liidu vaherahuleppele, Nõukogude Järevalvekomisjoni nõudel, pöörduda "vabatahtlikult" tagasi Nõukogude Liitu. Meid lubati viia koju tagasi, kuid tegelikult toimus rongisõit tundmatusse. Koduküla asemel viidi meid Pihkva oblasti Porhovi rajooni Osteritsa külla, sealsesse Pobeda nimelisse kolhoosi. 1946. aasta juunis õnnestus meil salaja tulla Eestisse ja asuda elama Kuremaale.

Eesti keeleruumi integreerumist sai Erkki-Gennadi alustada 1947. aastal Kuremaa lasteaias. Mooritsa Algkooli lõpetas ta 1953. a ning seejärel 1956. a Laiuse 7-klassilise kooli. 1957. a asus Erkki-Gennadi õppima Kuremaa Loomakasvatuse Tehnikumi, mille lõpetas agronoom-zootehniku kutsega 1961. a suvel. Tööle suunati ta Jõgeva rajooni Ausi sovhoosi keskuse osakonda traktori-põllumajandusbrigaadi brigadiriks. Peale aastast töötamist sooritas ta sisseastumiseksamid EPA-sse ja asus õppima agronoomiateaduskonnas. EPA lõpetas ta 1967. a õpetatud agronoomi kutsega, mille järel suunati tööle Sakku, Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudi mullauurimise osakonda.

Osakonnajuhataja Rein Kask soovitas tal teadusteevana hakata uurima mulla orgaanilise aine sisaldust, sh esmajoones huumuse fraktsioonilist koostist. Peale aastast töötamist, mis piirdus peamiselt metsamuldade

mullaproovide võtmisega, toimus teema küsimuses diskussioon mullauurimise osakonna juhataja Rein Kase ja põllunduse osakonna juhataja Arnold Piho vahel. Selle tulemusena leiti ühiselt, et ainult huumuse alaste uuringutega ei ole perspektiivi kandidaadi dissertatsioonini jõudmiseks. Piho tegi omalt poolt ettepaneku viia uurimisteema rohkem maaviljelusele sobivamaks. Konkreetselt pakkus ta välja idee, et tulevase kandidaadiväitekirja andmete kogumiseks tuleks lisaks muule hakata uurima Kuusiku katsepõldudel automorfsete muldade lämmastikurežiimi. Sellega nõustus ka Rein Kask, kui tulevase kandidaadi väitekirja juhendaja ning venekeelne dissertatsioon "Eesti automorfsete muldade lämmastiku sisaldus ja selle kasutamine odra poolt", (maht 155 lk) valmis 1980. aasta lõpuks. Väitekirja edukas kaitsmine toimus 1981. aastal Jelgavas, tolleaegses VASHNIL-i Lääne osakonna teadusnõukogus. Pärast VAK-ist 1982. a tulnud agrokeemia erialase teaduskraadi kinnitust vormistati instituudis Erkki-Gennadi Hannolaineni üleviimine vanemteaduri ametikohale. Uurimistöö Eesti muldade taksonoomiliste ühikute geneetilise ja agronoomilise iseloomustamise raames jätkus kuni 1985. a kevadeni.

Seoses instituudi direktori Ilmar Aamisepa poolt läbi viidud kaadrialaste ümberpaigutamistega edutati juubilar maaviljeluse osakonna juhatajaks, kus töötas aastatel 1985–1988. Seejärel, pärast järjekordset instituudi reorganiseerimist, moodustati uurimiskeskused. Aastatel 1992–1994 töötas ta maaviljeluse uurimiskeskuse juhatajana, ühtlasi instituudi asedirektorina. Kooskõlas 1994. a toimunud EMMTUI jaotumisega iseseisvateks instituutideks, jätkas Erkki-Gennadi Hannolainen tööd Eesti Maaviljeluse Instituudis asedirektorina ja samaaegselt ka agroökoloogia osakonna juhatajana kuni pensionile jäämiseni 2007. aastal. Tema teaduslik uurimistöö hõlmab mulla ja väetistega antud lämmastiku dünaamikat, mulla toitainete sisaldust ja väljauhtumist dreneaživetega, samuti erinevate kultuuride lämmastiku omastamist, mitmesuguseid mullaharimise võtteid ja harimisriistadega muldade tallamise ulatust. Ta on avaldanud üle 50 publikatsiooni teadustööde kogumikes ja perioodikas. Tänu soome keele valdamisele on ta olnud üks Eesti-Soome põllumajanduse koostöö algatajaid ja selles töös osalejaid. Oma töös on ta alati olnud kohusetundlik, sõbralik, abivalmis ning omandanud kaastöötajate hulgas hea juhi autoriteedi. Ta on ka pensionipõlves tundnud jätkuvalt professionaalset huvi põllumajanduse, eriti aga põllumajandusteaduse arengu vastu. Teda hinnatakse kui heatahtlikku ja asjatundlikku nõuandjat noorematele instituudi töötajatele.

Aastate jooksul on juubilar jõudumööda tegeleenud hobispordiga (orienteerumine, suusatamine, kalastamine) ning püüdnud anda omapoolse panuse Eesti Keskkonnaanomaaliade uurimisel.

Kolleegide nimel Arvo Sirendi.